

ЗМІСТ	стор.
ВСТУП	3
1. Загальна характеристика підприємства	4
2. Рух грошових коштів підприємства	14
3. Власний капітал підприємства	18
4. Організація фінансової служби підприємства	20
5. Характеристика і аналіз витрат підприємства	22
6. Надходження підприємства	25
7. Прибуток підприємства і його розподіл	25
8. Взаємини і розрахунки з бюджетом по податках і неподаткових платежах	27
9. Дебіторська і кредиторська заборгованість	29
10. Фінансові результати діяльності підприємства	31
11. Розгляд теми дипломної роботи	35
ВИСНОВКИ	48
ДОДАТКИ	49

ВСТУП

Сьогодні відбуваються істотні зміни у механізмі функціонування підприємств будівельної галузі, зумовлені економічними реформами, що проводяться у країні. Діяльність цих підприємств охоплює широкий спектр питань організаційного, економічного і фінансового характеру, якість вирішення яких багато в чому визначається системою бухгалтерського обліку і аналізу як функцій управління.

Метою проходження переддипломної практики є:

- застосування теоретичних знань, отриманих при вивченні курсів «Фінанси підприємств», «Фінансовий менеджмент», «Фінансова діяльність страхових компаній», «Основи банківської справи», «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання», «Фінансовий контролінг суб'єктів господарювання», «Податкова система», «Бюджетна система» в практиці роботи ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж»;
- використання отриманих в ході навчання знань при вивченні організації фінансової роботи ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж», при проведенні аналізу господарської діяльності підприємства.

Завданням переддипломної практики є:

- вивчення практики роботи фінансових служб ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж» їх функцій і проблем, що виникають в умовах формування ринкових стосунків в Україні;
- вивчення структури витрат на виробництво (придбання) і реалізацію продукції (товару), особливості і принципи їх класифікації;
- планування витрат та вивчення особливостей нормування оборотних коштів, джерел прибутків, інвестиційної діяльності підприємства;
- вивчення взаємозв'язків фінансових служб з іншими службами ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж», вивчення порядку фінансового планування на підприємстві; збір матеріалів по підприємству (і іншим джерелам) для підготовки дипломної роботи за обраною темою.

1. Загальна характеристика підприємства

Об'єктом дослідження, яке було проведено в межах переддипломної практики є фінансово-господарська діяльність ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж», яке було засновано згідно з рішенням Конференції уповноважених представників колективу власників підприємства «Промхіммонтаж» від "6" квітня 1994 р. Протокол № 1. Підприємство діє на території України і інших держав у відповідності зі своїм Статутом, Господарським кодексом України, Цивільним кодексом України, Законом України "Про власність" та іншими діючими законодавчими актами України.

ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж» було створене на базі орендного спеціалізованого будівельно-монтажного підприємства «Промхіммонтаж» на основі загальної часткової власності членів трудового колективу. Підприємство є правонаступником організації орендаторів «Промхіммонтаж».

Основною метою діяльності Підприємства є забезпечення процесу організації будівельно-монтажної, виробничо-господарської, комерційної та інших видів діяльності, спрямованої на отримання прибутку та на її основі – реальне збільшення прибутку його робітників.

Предметом діяльності Підприємства є:

виробництво спеціалізованих будівельно-монтажних робіт, монтаж обладнання, металоконструкцій, трубопроводів всіх призначень, сантехнічних та вентиляційних систем підприємств всіх галузей народного господарства, об'єктів житла та соціально-культурного побуту; пусконаладжувальні роботи; сервісне обслуговування;

виробництво металевих будівельних та технологічних конструкцій, не стандартизованого обладнання та інших виробів;

виробництво проектувальних та конструкторських робіт;

виробництво товарів народного споживання;

виробництво ремонтно-будівельних робіт та послуг;
здійснення комерційної діяльності, товарообмінних та торгових операцій;

надання послуг соціо-культурного, спортивно-оздоровчого плану, транспортних й інших послуг;

зовнішньоекономічна діяльність.

Підприємство є юридичною особою з правом найму робочої сили згідно із законодавством України з моменту його державної реєстрації.

Підприємство має самостійний баланс, печатку, штампи, бланки зі своїм найменуванням і зображенням фірмового знаку, торговий знак і інші атрибути, що індивідуалізують його господарську діяльність. Підприємство може створювати на території України, а також за її межами дочірні підприємства, філії та представництва.

Філії та представництва Підприємства діють на підставі положень про них, затверджених Підприємством, а дочірні підприємства - на основі затверджених Підприємством статутів.

Підприємство може бути учасником спільних підприємств, акціонерних та інших товариств, концернів, консорціумів, асоціацій та інших добровільних об'єднань.

Учасники несуть відповідальність у межах їх внесків, відповідають за зобов'язаннями Підприємства не внесеною частиною внеску в разі ліквідації, звернення стягнення на майно Підприємства відповідно до чинного законодавства.

Підприємство не відповідає за зобов'язаннями держави, держава не відповідає за зобов'язаннями Підприємства.

Підприємство відповідає за своїми зобов'язаннями всім своїм майном, на яке відповідно до чинного законодавства може бути звернено стягнення.

Підприємство може від свого імені укласти угоди, набувати майнових та особистих немайнових прав і нести обов'язки, бути позивачем та відповідачем у суді, господарському суді та третейському суді.

Учасниками Підприємства є громадяни України.

Кожний з учасників Підприємства має право: брати участь в управлінні справами Підприємства в порядку, визначеному цим Статутом;

брати участь у розподілі прибутку та отримувати частину прибутку від діяльності Підприємства.

Керівництво Підприємством здійснює Генеральний директор підприємства.

Обов'язки директора підприємства:

розробляє фінансову політику підприємства;

управляє процесом формування й використання фондів коштів підприємства;

організовує фінансове планування й складання зведеного фінансового плану підприємства;

розробляє фінансову політику підприємства й представляє обґрунтовані рішення керівництву підприємства;

організовує складання фінансових звітів;

проводить аналіз фінансового стану й фінансової стабільності підприємства;

організовує роботу з формування й використання цільових фондів підприємства;

визначає джерела фінансування планів розвитку підприємства;

здійснює взаємовигідні зв'язки з банками України й банками інших держав;

контролює правильність складання фінансових розрахунків.

Робота бухгалтерії підприємства регламентується "Положенням про бухгалтерію". Положення оформлюється на бланку підприємства за підписом головного бухгалтера і затверджується керівником підприємства.

Положення про бухгалтерію - багатoproфільний документ, який чітко регламентує порядок її роботи. Від його детальної розробки прямо залежить ефективність організації бухгалтерського обліку підприємства. Положення є внутрішнім нормативним актом, відноситься до уніфікованої системи організаційно-розпорядчої документації, має чітко визначену структуру. **Обов'язки головного бухгалтера:**

здійснює організацію бухгалтерського обліку господарсько-фінансової діяльності підприємства й контроль над ощадливим використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, схоронністю власності фірми;

організовує облік коштів, товарно-матеріальних цінностей і основних коштів, своєчасне відбиття на рахунках бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних з їхнім рухом, облік витрат виробництва, комерційної діяльності, виконання кошторисів видатків, реалізації продукції, виконання робіт, результатів господарсько-фінансової діяльності підприємства, а також фінансових, розрахункових і кредитних операцій;

контролює законність, своєчасність і правильність їхнього оформлення, складання економічно обґрунтованих звітних калькуляцій собівартості продукції, послуг, розрахунки по заробітній платі, правильне нарахування й перерахування платежів у державний бюджет, погашення у встановлений термін заборгованості банку по позичках, відрахування коштів у фонди й резерви підприємства;

здійснює контроль над дотриманням порядку оформлення первинних і бухгалтерських документів, розрахунків, зобов'язань;

бере участь у проведенні економічного аналізу господарсько-фінансової діяльності за даними бухгалтерського обліку й звітності з метою виявлення внутрішньогосподарських резервів, усунення втрат і невиробничих витрат;

забезпечує своєчасне складання бухгалтерської звітності на основі даних первинних документів і подання її у встановленому порядку у відповідні органи.

Обов'язки головного економіста:

розробляє й удосконалює економічні методи керування діяльністю підприємства;

бере участь у розробці проектів перспективних і поточних планів;

здійснює постійний економічний супровід фінансово-господарської діяльності фірми;

проводить комплексний економічний аналіз виробничо-господарської діяльності фірми й розробляє заходи щодо підвищення фінансової стабільності фірми;

проводить економічні експертизи проектів договорів зі сторонніми організаціями.

Обов'язки економіста:

здійснює податковий облік;

складає і представляє встановлену звітність у державні податкові органи;

аналізує періодичні й річні бухгалтерські звіти, розробляє на їхній основі заходи щодо поліпшення фінансово-господарської діяльності підприємства.

складає і представляє в державні органи статистики встановлену статистичну звітність;

виконує інші операції за розпорядженням головного бухгалтера.

Обов'язку бухгалтера-касира:

здійснює прийом і видачу готівки коштів, оформляє касові документи, веде касову книгу й інші операції відповідно до «Порядку ведення касових операцій»;

одержує готівку в установах банків на потреби підприємства;

щодня відвідує установи банку, що здійснює розрахунково-касове обслуговування фірми, для одержання виписок по розрахунковому рахунку й здає документи на оплату;

вчасно готує платіжні документи для розрахунків з бюджетом і іншими контрагентами;

становить журнали-ордера й підбирає документи-додатка до журналів-ордерів, передбачені обліком;

звіряє фактична наявність грошових сум і цінних паперів із книжковим залишком.

Основним завданням економічного відділу є забезпечення підприємства фінансовими й кредитними ресурсами, виконання фінансових зобов'язань перед бюджетами всіх рівнів і позабюджетних фондів, постачальниками, а також зобов'язань по виплаті заробітної плати.

Функції економічного відділу підприємства:

1. Розробка проектів перспективних і річних фінансових касових планів, кредитних заявок, доведення затверджених показників до підрозділів підприємства.

2. Підготовка проектів планів реалізації продукції, планових завдань на прибуток і податки, підвищення рентабельності.

3. Визначення потреби підприємства у всіх видах кредиту, джерел фінансування планів технічного переозброєння й реконструкції підприємства.

4. Розробка нормативів обігових коштів і заходів щодо прискорення їхнього обігу.

5. Забезпечення своєчасного надходження доходів, оплати рахунків постачальників.

6. Оформлення фінансово-розрахункової й банківської документації.

7. Контроль за правильністю складання, оформлення й затвердження кошторисно-фінансових розрахунків.

8. Контроль за виконанням фінансового й кредитного планів, плану

реалізації продукції, плану прибутку й рентабельності, правильності витрат засобів і цільовим використанням власних і позикових коштів.

9. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства.

10. Участь у розробці пропозицій, спрямованих на запобігання створення й ліквідацію невикористаних товарно-матеріальних цінностей, зміцнення фінансової дисципліни.

11. Складання й надання фінансової звітності.

Обов'язки економічного відділу:

- розробляти проекти перспективних і річних фінансових планів з визначенням чистого прибутку й рентабельності діяльності, визначати джерела фінансування планів технічного переозброєння й реконструкції підприємства, планів соціально-економічного розвитку трудового колективу;
- брати участь у підготовці проектів плану реалізації продукції з подальшою розробкою поточних щомісячних бюджетів підприємства;
- визначати потребу й доцільність оформлення всіх видів кредиту;
- забезпечувати своєчасне надходження доходів, оплату рахунків постачальників, оформлення у встановлений термін фінансово-розрахункових і банківських операцій, виплату заробітної плати робітникам та службовцям, забезпечувати фактивне використання коштів й їхнє цільове використання;
- організовувати розробку нормативів обігових коштів;
- контролювати правильність складання, оформлення й твердження кошторисно-фінансових розрахунків по впровадженню нової техніки, реконструкції, кошторисів фонду соціально-економічного розвитку колективу;
- здійснювати контроль за виконанням фінансового плану, поточних бюджетів й інших фінансових показників підприємства;
- контролювати стан розрахунків з бюджетами всіх рівнів і позабюджетних фондів, забезпечувати своєчасність платежів у бюджет й ефективність використання оборотних коштів шляхом оптимізації

розрахунків з бюджетом;

- брати участь разом з іншими структурними підрозділами в розробці проекту колективного договору й контролі за його виконанням;

- аналізувати фінансово-господарську діяльність підприємства, брати участь у розробці пропозицій, спрямованих на попередження утворення й ліквідацію невикористовуваних товарно-матеріальних цінностей, підвищення рентабельності виробництва, зниження собівартості продукції, зміцнення фінансової дисципліни;

- забезпечувати своєчасне складання й подання встановленої фінансової звітності;

- підвищувати кваліфікацію;

- дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку на підприємстві.

Права економічного відділу:

- запитувати у встановленому порядку в підрозділів об'єднання інформацію необхідну для розробки фінансових планів, складання бюджету підприємства й інших документів регламентуючу фінансову діяльність підприємства;

- вносити пропозиції керівництву про черговість проведення платежів, про оптимізацію розрахунків з бюджетом і постачальниками, про необхідність тимчасового поповнення власних оборотних активів кредитними ресурсами;

- підписувати банківські й касові документи;

- представляти керівництву підприємства пропозиції про заохочення або накладення стягнення, позбавлення або зниження розміру заохочень працівникам відділу;

- представляти об'єднання в інших організаціях, установах і підприємствах по закріпленим дійсним Положенням функціям.

Працівники економічного відділу повинні знати:

- Укази Президента з питань здійснення фінансової діяльності, чинне

законодавство, постанови Правління Національного банку України, накази й листи ГНА України, інші нормативні акти, накази й розпорядження по «А.О. «Мрія-Інвест»;

- організацію фінансової роботи на підприємстві, порядок проведення безготівкових розрахунків у національній й іноземній валютах.
- порядок ведення касових операцій у національній валюті;
- порядок розробки фінансового плану підприємства;
- порядок залучення для організації виробничо-господарської діяльності позикових засобів комерційних банків;
- кон'юнктуру ринку кредитних і депозитних ресурсів у регіоні;
- законодавчі акти по питанню вексельного обігу;
- законодавчі акти регламентуючий порядок здачі в оренду майна;
- порядок фінансування витрат по капітальному ремонту, витрат по технічному переозброєнню й новій техніці;
- порядок визначення нормативів обігових коштів підприємства;
- установлену звітність про фінансову діяльність об'єднання;
- основи технології виробництва продукції;
- правила й норми охорони праці на виробництві;
- правила внутрішнього розпорядку роботи підприємства.

Взаємозв'язок економічного відділу з іншими службами підприємства:

Зам. генерального директора - з питань, що стосуються розробки фінансового плану на рік.

Головний інженер - з питань бюджетування поточної роботи підприємства, з питань виконання фінансового плану в частині витрати прибутку на оплату праці.

Відділ збуту - з питань реалізації готової продукції (виставляння рахунків на передоплату, оформлення відвантажувальних документів, інформація про отримані передплати, робота з митницею, розробка поточних бюджетів підприємства;

Відділ постачання - з питань бюджетування поточної діяльності

підприємства, по оплаті рахунків постачальників сировинних і матеріальних ресурсів;

Бухгалтерія - з питань аналізу фінансової діяльності підприємства, контролю за порядком здійснення касових операцій, з питань заключення договорів оренди, по обліку результатів виробничої й фінансової діяльності підприємства.

В аналізі діяльності ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж» розрізняють показники:

- 1) загального обсягу виконаних робіт, включаючи роботи, виконані субпідрядними організаціями, у порядку виробничого кооперування в будівництві;
- 2) обсягу робіт, що ведуться власним способом.

Основні показники господарської діяльності за 2015-2016 роки наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1.

Основні показники господарської діяльності за 2015-2016 роки

Показники	Од. виміру	Базисний рік	Звітний рік	Звітний рік в % до базисного	Відхилення в сумі	
					+	-
1.Объем виробництва	тис.грн.	23447	9636	41,1	-	13811
2. Дохід в сумі (без ПДВ)	тис.грн.	19540	8030	41,1	-	11510
3. Дохід в % до обсягу виробництва	%	83,33	83,33	100,0	-	-
4. Витрати на збут в сумі	тис.грн.	592	270	45,6	-	322
5. Витрати на збут в % до обсягу виробництва	%	2,5	2,8	112,0	0,3	-
6. Результат від основної діяльності	тис.грн.	472	272	57,6	-	200
7. Результат від основної діяльності в % до товарообігу	%	2,0	2,8	140,0	0,8	-
8. Інші операційні прибутки	тис.грн.	25	197	788,0	172	-
9. Інші операційні витрати.	тис.грн.	622	416	66,9	-	206
10. Інші позареалізаційні прибутки	тис.грн.	65	8	12,3	-	57
11. Інші позареалізаційні витрати	тис.грн.	132	154	116,7	22	-
12. Чистий прибуток	тис.грн.	299	34	11,4	-	275
13. Балансовий прибуток (збиток) в % до товарообігу	%	1,3	0,4	30,8	-	0,9

Аналіз основних фінансово-економічних показників за період 2015-2016 роки дозволяє зробити наступні висновки:

У порівнянні з 2015 р. обсяг виробництва в 2016 р. зменшився за рахунок припинення будівництва житла та об'єктів соціально-культурного призначення та обсягів ремонтно-будівельних робіт по регіону на 13811 тис.грн., що у відносному виразі складає 41,1 %. За рахунок цього зменшився і дохід від здійснення робіт та послуг.

Підприємству необхідно звернути увагу на проведення більш ефективної маркетингової політики, поліпшення комунікативної політики, а також приділити увагу рекламній компанії.

2. Рух грошових коштів підприємства

Фінансові ресурси підприємства мають вирішувати наступні задачі:

1. Своєчасне і точне відображення наявності і руху коштів у касі, на поточних і інших рахунках у банку.
2. Контроль дотримання ліміту готівки в касі, забезпечення схоронності і раціонального використання коштів.
3. Контроль за законністю здійснення операцій з коштами як у національній, так і іноземній валюті.
4. Організація синтетичного й аналітичного обліку коштів підприємства.

Висока роль ефективного управління грошовими потоками підприємства визначається наступними основними положеннями [22]:

1. Грошові потоки обслуговують здійснення господарської діяльності підприємства практично у всіх її аспектах. Грошовий потік можна представити як систему «фінансового кровообігу» господарського організму підприємства. Ефективно організовані грошові потоки підприємства є найважливішим симптомом його «фінансового здоров'я», передумовою досягнення високих кінцевих результатів його господарської діяльності.

2. Ефективне управління грошовими потоками забезпечує фінансова рівновага підприємства в процесі його стратегічного розвитку. Темпи цього розвитку, фінансова стабільність підприємства значною мірою визначаються тим, наскільки різні види потоків коштів синхронізовані між собою по обсягах і в часі. Високий рівень такої синхронізації забезпечує істотне прискорення реалізації стратегічних цілей розвитку підприємства.
3. Раціональне формування грошових потоків сприяє підвищенню ритмічності здійснення операційного процесу підприємства. Будь-який збій у здійсненні платежів негативно позначається на формуванні виробничих запасів сировини й матеріалів, рівні продуктивності праці, реалізації готової продукції. У той же час, ефективно організовані грошові потоки підприємства, підвищуючи ритмічність здійснення операційного процесу, забезпечують ріст обсягу виробництва й реалізації його продукції.
4. Ефективне управління грошовими потоками дозволяє скоротити потребу підприємства в позиковому капіталі. Активно управляючи грошовими потоками, можна забезпечити більше раціональне й ощадливе використання власних фінансових ресурсів, формованих із внутрішніх джерел, знизити залежність темпів розвитку підприємства від приваблюваних кредитів.
5. Управління грошовими потоками є важливим фінансовим важелем забезпечення прискорення обороту капіталу підприємства. Цьому сприяє скорочення тривалості виробничого й фінансового циклів, що досягається в процесі результативного керування грошовими потоками, а також зниження потреби в капіталі, що обслуговує господарську діяльність підприємства. Прискорюючи за рахунок ефективного керування грошовими потоками оборот капіталу, підприємство забезпечує зростання прибутку.
6. Ефективне управління грошовими потоками забезпечує зниження ризику неплатоспроможності підприємства. Навіть у підприємств, що успішно здійснюють господарську діяльність і прибутку, що генерують достатню суму, неплатоспроможність може виникати як слідство незбалансованості різних видів грошових потоків у часі. Синхронізація надходження й виплат

коштів, що досягається в процесі керування грошовими потоками підприємства, дозволяє усунути цей фактор виникнення його неплатоспроможності.

7. Активні форми управління грошовими потоками дозволяють підприємству діставати додатковий прибуток, генеруємого безпосередньо його грошовими активами. Мова йде в першу чергу про ефективне використання тимчасово вільних залишків коштів у складі оборотних активів, а інвестиційних ресурсів, що накопичуються також, у здійсненні фінансових інвестицій. Високий рівень синхронізації надходжень і виплат коштів по обсязі й у часі дозволяє знижувати реальну потребу підприємства в поточних і страховому залишках грошових активів, що обслуговують операційний процес, а також резерв інвестиційних ресурсів, формований у процесі здійснення реального інвестування. Таким ресурсів, формований у процесі здійснення реального інвестування. Таким чином, ефективне управління грошовими потоками підприємства сприяє формуванню додаткових інвестиційних ресурсів для здійснення фінансових інвестицій, що є джерелом прибутку.

Використовуючи таблицю 2.2, охарактеризуємо особливості фінансових стосунків, що виникають на підприємстві в процесі руху грошових коштів, динаміку грошових коштів підприємства в результаті операційної, інвестиційної і фінансової діяльності. При складанні таблиці 2.2. використаємо дані форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів».

Таблиця 2.2.

Рух грошових коштів підприємства у 2015-2016 роках, тис. грн

Показники	Базисний рік		Звітний рік		Відхилення в сумі (+,-)
	Надходження	Витрати	Надходження	Витрати	
1. Рух грошових коштів в результаті операційної діяльності					
1.1. Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	406,0		126,0		-280
1.2. Прибуток (збиток) від операційної діяльності до зміни в чистих оборотних активах	515,0		311,0		-304

Показники	Базисний рік		Звітний рік		Відхилення в сумі (+,-)
	Надходження	Витрати	Надходження	Витрати	
1.3. Грошові кошти від операційної діяльності		509,0	465,0		-44
1.4. Чистий рух коштів до надзвичайних подій		621,0	373,0		-248

Продовження табл.2.2.

1.5. Чистий рух коштів від операційної діяльності		621,0	373,0		-248
		621,0	373,0		-248
2. Рух коштів в результаті інвестиційної діяльності					
2.1. Реалізація фінансових інвестицій, необоротних активів і майнових комплексів					
2.2. Отримані відсотки	1,0				-1,0
2.3. Придбання фінансових інвестицій, необоротних активів і майнових комплексів					
2.4. Інші платежі					
2.5. Чистий рух коштів до надзвичайних подій					

Як видно з табл. 2.2, рух коштів розглядається за трьома напрямками: за результатами операційної діяльності, за результатами інвестиційної діяльності та за результатами фінансової діяльності.

Дані таблиці 2.2. засвідчують, що найбільше надходження грошових коштів від операційної діяльності підприємство мало у 2015 році. Проведені дослідження свідчать, що у 2015 році за результатами операційної діяльності підприємство мало від'ємне значення чистого грошового потоку у розмірі (-621) тис. грн, а в 2016 році позитивне значення в сумі 373 тис.грн.

Зазначимо, що на зміну величини прибутку, при його зв'язку з рухом грошових коштів, найбільший вплив мала процедура його коригування на величину зміни поточної заборгованості підприємства та нарахованого зносу.

Щодо інвестиційної діяльності, то спостерігаємо позитивний грошовий потік від інвестиційної діяльності лише у 2015 році за рахунок отримання грошових коштів від реалізації основних засобів, зменшення залишків незавершеного будівництва.

Таким чином, недостатність грошових коштів для здійснення операційної діяльності у 2015 році підприємство намагалося компенсувати за рахунок коштів, отриманих від реалізації основних засобів. Однією із основних умов підвищення темпів економічного зростання підприємства, зниження його залежності від зовнішніх джерел фінансування є збільшення розміру чистого грошового потоку, що може бути забезпечено за рахунок: скорочення абсолютної суми та відносного рівня постійних та змінних витрат; продажу основних засобів, які не використовуються у господарському обороті; вибору оптимального методу нарахування амортизації; здійснення ефективної цінової політики, яка зумовить підвищення прибутковості операційної діяльності; посилення претензійної роботи з метою повернення боргів та стягнення штрафних санкцій тощо. Таким чином, аналіз руху грошових коштів багато в чому сприяє виявленню тенденцій у змінах ліквідності та платоспроможності підприємств.

3. Власний капітал підприємства

У процесі функціонування підприємства капітал забезпечує інтереси держави, власників і працівників. Він є основним джерелом добробуту його власників як у початковому, так і в майбутньому періодах. Будь-яке підприємство веде виробничу або іншу комерційну діяльність, мусить мати відповідний капітал як сукупність матеріальних цінностей, грошових коштів, фінансових вкладень і витрат на придбання прав і привілеїв, необхідних для здійснення його господарської діяльності.

Використовуючи звітні дані по підприємству, охарактеризуємо склад власного капіталу, визначимо причини змін в його складі, динаміку розвитку. При складанні таблиці 2.3. використаємо дані форми 4 – «Звіт про власний капітал». Зростання власного капіталу в динаміці характеризує рівень ефективності господарської діяльності підприємства, його здатність підтримувати фінансову рівновагу за рахунок внутрішніх джерел. І навпаки,

зниження обсягу власного капіталу пов'язане з неефективною, або збитковою, його діяльністю.

Таблиця 2.3.

Склад власного капіталу підприємства у 2016 році, тис. грн

Показники	На початок року		На кінець року		Відхилення (+,-)	
	у сумі	Питома вага, %	у сумі	Питома вага, %	у сумі	У %
1. Статутний капітал	46	15,79	46	11,63	-	-4,16
2. Пайовий капітал						
3. Додатково вкладений капітал						
4. Інший додатковий капітал	58	61,05	58	44,96	-	-16,09
5. Резервний капітал	12	12,63	12	9,30	-	-3,33
6. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	10	10,53	44	34,11	+34,0	+23,58
7. Неоплачений капітал	(31)	-	(31)	-	-	-
8. Вилучений капітал	-	-	-	-	-	-
Всього:	95	100,0	129	100,0	+34,0	-

Із даних таблиці можна зробити висновок про незначні зміни в структурі власного капіталу, що відбулися протягом аналізованого року. Так, на початок року власний капітал підприємства становив 95 тис. грн, у тому числі статутний капітал - 46 тис. грн, або 15,79 %, інший додатковий капітал – 58 тис. грн, або 61,5 %, резервний капітал - 12 тис. грн, або 12,63 %, нерозподілений прибуток – 10 тис. грн, або 10,53 %. Протягом року підприємством було отримано 34 тис. грн чистого прибутку, з якого не було витрачено суми на виплату дивідендів власникам підприємства та не здійснювалось відрахувань до резервного капіталу. Внаслідок руху капіталу підприємства у звітному періоді відбулися і зміни у структурі власного капіталу на кінець звітного року. Так, питома вага статутного капіталу становила 11,63 %, що на 4,16 відсоткового пункту менше, ніж на початок року. Інший додатковий капітал у загальній сумі власного капіталу становив 44,96 % проти 61,05 % на початок року. При цьому сума іншого додаткового капіталу залишилася

незмінною, а питома вага знизилась унаслідок істотного збільшення загальної суми власного капіталу підприємства на кінець року.

Майже в три з половиною рази збільшилася на кінець року сума нерозподіленого прибутку, яка досягла 44 тис. грн. Унаслідок цього питома вага нерозподіленого прибутку у загальній сумі власного капіталу підприємства збільшилася протягом року з 10,53% до 34,11 %.

Однак навряд чи таку тенденцію можна назвати позитивною, оскільки нерозподілений прибуток мав би бути спрямований на виробничий та соціальний розвиток підприємства.

4. Організація фінансової служби підприємства

Фінансове планування на рівні підприємства - це процес планування надходжень і використання фінансових ресурсів, встановлення оптимальних співвідношень у розподілі доходів підприємств. Фінансове планування необхідно для забезпечення фінансовими ресурсами розширеного кругообігу виробничих фондів, досягнення високої результативності фінансово-господарської діяльності, створення умов, що забезпечують платоспроможність і фінансову стабільність підприємства. Фінансове планування пов'язане із плануванням виробничої діяльності підприємства. Показники всіх планових фінансових інструментів базуються на планах по обсязі виробництва, асортиментів товарів і послуг, собівартості продукції, вона повинні створювати необхідні фінансові умови для успішного виконання цих планів. У цьому - основне призначення фінансового планування. Фінансове планування сприяє виявленню внутрішніх резервів для потреб підприємства. Це забезпечується тим, що:

- воно виходить із необхідності ефективнішого використання виробничих потужностей, нової техніки, передової технології виробництва, поліпшення якості продукції;

- виконання планів по прибутку й обсягу інших фінансових ресурсів вимагає дотримання планових норм витрат праці й матеріальних ресурсів;

- обсяг фінансових ресурсів, що визначається при плануванні, не дає можливості підприємству або перешкоджає утворенню наднормативних запасів матеріальних ресурсів, провадити позапланові капітальні вкладення.

У процесі фінансового планування забезпечується необхідний попередній контроль над утворенням і раціональним використанням фінансових ресурсів. Об'єктами планування є доходи підприємства, взаємини з державним бюджетом і державними позабюджетними фондами, обсяг капіталовкладень, інших форм інвестування фінансових ресурсів, обсяг довгостроковим кредитів банків на інвестиційні заходи, потребу підприємства у власних оборотних коштах і джерела їхнього покриття. Головним інструментом фінансового планування є фінансовий план підприємства, зокрема у формі балансу прибутків і видатків, значне поширення в практиці здобувають також такі інструменти фінансового планування, як платіжний календар, бізнес-план. Взаємозв'язок фінансового й виробничого планування обумовлює необхідність складання на підприємстві єдиного виробничо-фінансового плану, складові якого - фінансовий план підприємства на поточний рік, квартал або місяць. У ньому знаходиться висвітлення рух всіх фінансових ресурсів підприємства, які надходять до нього й використовуються у відповідних напрямках.

Складемо річний фінансовий план ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж» на 2010 рік табл. 2.4.

Таблиця 2.4.

Основні показники фінансового плану підприємства, тис. грн

Розділи і підрозділи	Базисний рік	Звітний рік
1. Прибутки і надходження коштів	1503,4	2400,5
1.1. Результат від основної діяльності	1339,7	2145,6
1.2. Інші операційні прибутки	-	-
1.3. Прибутки від володіння корпоративними правами	-	-
1.4. Відсотки до отримання	-	-

Продовження табл.2.4.

1.5. Інші позареалізаційні прибутки	16,8	13,8
1.6. Амортизаційні відрахування на повне відновлення основних фондів і нематеріальних активів	146,6	241,1
1.7. Надходження коштів від інших підприємств	-	-
1.8. Надходження з позабюджетних фондів	-	-
1.9. Інші прибутки	0,3	-
2. Витрати і відрахування коштів	1503,4	2400,5
2.1. Податки, що сплачуються з прибутку (по видах податків)	542,6	706,7
2.2. Розподіл чистого прибутку, у тому числі:	814,2	1450,2
• на накопичення (по напрямках використання)	799,1	1425,5
• на споживання (по напрямках використання)	15,1	24,7
2.3. Довгострокові інвестиції (по формах інвестицій), у тому числі:	146,6	241,1
- за рахунок амортизаційних відрахувань	146,6	241,1
- за рахунок інших джерел фінансування (по видах джерел)	-	-
2.4. Інші витрати	-	2,5

Обов'язкова форма фінансового плану пристосована для відображення обсягів і спрямованості лише окремих фінансових ресурсів і грошових потоків у плановому році з метою забезпечення потреб функціонування підприємства, у першу чергу - виконання його зобов'язань щодо сплати податків і обов'язкових платежів. Однак цей плановий документ не дає подання про те, як балансуються в цілому надходження й використання фінансових ресурсів на підприємстві. У ньому, зокрема, немає інформації про використання прибутку по напрямках, видатки, які становлять частину собівартості продукції, не вв'язані з доходами, які є джерелами цих видатків.

5. Характеристика і аналіз витрат підприємства

Собівартість будівельно-монтажних робіт є найважливішим якісним показником роботи ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж», у якому знаходять висвітлення всі сторони його діяльності: рівень використання техніки; організація виробництва й управління; використовувані матеріальні ресурси; продуктивність праці.

Аналіз собівартості будівельно-монтажних робіт сприяє рішення наступних завдань:

- 1) Перевірка обґрунтованості прийнятих управлінських рішень за собівартістю будівельно-монтажних робіт.
- 2) Об'єктивна оцінка виконання ухвалених рішень, під час якої виявляються відхилення фактичних витрат від планових.
- 3) Виявлення причин даних відхилень.
- 4) Розрахунок результатів подальшого зниження собівартості будівельно-монтажних робіт.
- 5) Розробка заходів щодо мобілізації внутрівиробничих резервів і їхнього використання.

Аналіз витрат по економічних елементах дає можливість визначити зміни структури витрат по елементах витрат і їхні причини, а також виявити резерви зниження собівартості. Використовуючи дані за звітний період по підприємству, опишемо склад витрат підприємства, визначені причини змін в їх складі, динаміку розвитку.

При складанні таблиці 2.5. використаємо дані розділу II «Звіту про фінансові результати» підприємства.

Таблиця 2.5

Витрати по елементах у 2016 році

Найменування показника	Одиниця виміру	Базисний рік	Питома вага, %	Звітний рік	Питома вага, %	Звітний рік в % до базисного
1. Матеріальні витрати:	тис.грн.	16563	82,44	7107	88,90	42,91
1.1.Сировина і матеріали	тис.грн.	-	-	-	-	-
1.2.Напівфабрикати і комплектуючі	тис.грн.	-	-	-	-	-
1.3.Паливо і енергія	тис.грн.	-	-	-	-	-

Продовження табл. 2.5.

1.4.Тара витратний матеріал	і тис.грн.	-	-	-	-	-
1.5.Будматеріали	тис.грн.	16563	100	7107	100	42,91
1.6.Запасні частини	тис.грн.					
2. Витрати на оплату праці	тис.грн.	674	3,35	349	4,37	51,78
3. Відрахування на соціальні заходи.	тис.грн.	257	1,28	131	1,64	50,97
4. Амортизація:	тис.грн.	42	0,21	39	0,49	92,86
4.1. Основних засобів	тис.грн.	42	100	39	100	92,86
4.2. Інших необоротних матеріальних активів	тис.грн.	-	-	-	-	-
4.3. Нематеріальних активів	тис.грн.	-	-	-	-	-
5. Інші операційні витрати (по видах витрат)	тис.грн.	2554	12,72	368	4,6	14,41
Разом:	тис.грн.	20160	100	7994		39,79

З даних таблиці видно, що питома вага матеріальних витрат у 2016 році зменшилась порівняно із 2015 роком на 9456 тис.грн. або на 57,09 %. Витрати на оплату праці пропорційно зменшилися відносно 2015 року на 48,22%. Відрахування на соціальні заходи та витрати на амортизацію збільшилися у 2016 році відносно 2015 року (на 49,03 % та 7,14 % відповідно). Значних змін зазнали інші операційні витрати у 2016 році, вони зменшилися відносно 2015 року на 85,59%. Отже, ми бачимо, що у 2016 році найбільшу вагу займали матеріальні витрати (88,90%). На другому місці знаходяться інші операційні витрати (4,6%), 4,37% складають витрати на оплату праці. Найменшу вагу в усіх трьох роках займають витрати на амортизацію. Проаналізувавши дані табл. 2.5 можна зробити наступний висновок: операційні витрати за елементами в процесі фінансово-господарської діяльності мають значний вплив на формування як собівартості наданих послуг, так і чистого прибутку.

6. Надходження підприємства

Складовими доходу є продаж продукції власного виробництва, виконання будівельно-монтажних робіт та послуг. Валові доходи - це загальна сума доходів суб'єкта підприємницької діяльності, отримана їм на території України й за її межами в грошовій або іншій формах від всіх видів діяльності.

Дохід на підприємстві визнається в момент збільшення активу або зменшення зобов'язання. Завершеність операцій по наданню робіт (послуг) здійснюється за допомогою підписання актів прийому-здачі виконаних робіт (послуг), погоджених із замовником.

Таблиця 2.6.

Структура продаж у 2016 році, тис. грн

Показники	Одиниця виміру	Базисний рік	Звітний рік	Звітний рік в % до базисного	Відхилення в сумі	
					+	-
1. Об'єм продаж	тис.грн.	23447	9636	41,1	-	13811
2. У тому числі реалізація товарів вітчизняного виробництва	тис.грн.	23447	9636	41,1	-	13811
3. Питома вага товарів вітчизняного виробництва в загальній реалізації.	%	100	100	-	-	

Загальна сума доходів за 2016 рік знизилась в порівнянні з 2015 роком на 13811 тис. грн (темп росту – 58,9%) і склала 9636 тис. грн. Підприємство на 100 % здійснювало продаж і в 2015 і в 2016 роках тільки продукції вітчизняного виробництва.

7. Прибуток підприємства і його розподіл

Структуру прибутку ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж» оформимо таблицею 2.7., а використання чистого прибутку - таблицею 2.8.

Таблиця 2.7.

Структура прибутку

Показники (рядка у Ф.2)	2015 р.	2016 р.	Зміни
1. Валовий прибуток (050): 010 – 015 – 025 – 040	2260	1215	-1045
2. Фінансові результати від операційної діяльності (100): 050+060-070-080-090	472	272	-200
3. Фінансові результати від звичайної діяльності до податкування (170): 100+110+120+130-140-150-160	406	126	-280
4. Фінансові результати від звичайної діяльності (190): 170 – 180 + 185	299	34	-265
5. Надзвичайний прибуток: 200 - 205	-	-	-
6. Чистий прибуток (220): 190 + 200 - 205 - 210	299	34	-265

Таблиця 2.8

Використання чистого прибутку підприємства 2015- 2016 р., тис. грн

Напрями використання	Базисний рік	Звітний рік	Звітний рік у % до базисного
1. Чистий прибуток - усього	299	34	11,37
2. Виплати власникам (дивіденди)	-	-	-
3. Напрямок прибутку в статутний капітал	-	-	-
4. Відрахування в резервний капітал	-	-	-
5. Інші відрахування	-	-	-

Чистий прибуток підприємства як в 2015 році так і в 2016 році залишився нерозподіленим.

8. Взаємини і розрахунки з бюджетом по податках і неподаткових платежах

Податки є формою фінансових відносин між державою і членами суспільства з метою створення загальнодержавного централізованого фонду грошових ресурсів, необхідних для здійснення державою її функцій.

Податки і збори – це обов’язкові платежі до бюджету і державних цільових фондів, що здійснюються платниками у порядку і на умовах, визначених законодавчими актами.

Аналіз надходження податків, тенденції розвитку оподаткованої бази й складові її елементів і на цій основі прогнозування обсягів надходжень платежів у бюджет на певний період є найважливішим завданням економічних відомств, фінансових органів на всіх рівнях керування. Невід’ємною частиною аналізу є розробка пропозицій по коректуванню законодавства, що регулює взаємини господарюючих суб’єктів між собою, з державою й населенням. Вчасно внесені й прийняті в законодавчому порядку пропозиції сприяють усуненню негативних явищ в економіці й збільшенню доходів бюджету.

Структура системи податкових і неподаткових платежів у бюджет підприємства ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж» представлена в таблиці 2.9.

В 2016 році в порівнянні з 2015 роком спостерігається збільшення розміру нарахованих і сплачених підприємством податків, що порозумівається збільшенням обсягів виробництва й товарообігу, отже й бази оподаткування.

Таблиця 2.9

Аналіз динаміки нарахованих і перерахованих податків і платежів у бюджет
за 2015-2016 р.р.

Податки, збори, інші обов'язкові платежі	2015		2016		Відхилення	
	Нарахов	Сплач.	Нарахов	Сплач.	Нарах.	Сплач.
1	2	3	4	5	6	7
Податок на прибуток	128,43	20,50	164,31	345,7	+35,88	+325,2
Податок на додану вартість (чиста сума зобов'язань)	114,33	24,97	37,79	12,5	-76,54	-12,5
Податок на доходи фізичних осіб	21,8	20,6	31,1	33,2	+9,3	+12,6
Мито	21,2	19,2	-	-	-21,2	-19,2
Відрахування в пенсійний фонд	69,8	63,8	83,5	101,5	+13,7	+37,7
Відрахування на соціальне страхування	8,4	-	10,4	-	+2,0	-
Відрахування на соціальне страхування на випадок безробіття	4,2	9,5	5,7	4,8	+1,5	-4,7
Збір за забруднення навколишнього середовища	44,5	44,5	37,7	37,7	-	-
Відрахування на соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві	37,0	20,3	29,6	10,6	-7,4	-9,7
Плата за спеціальне використання прісних водних ресурсів	0,2	0,2	0,1	0,2	-0,1	-
Комунальний податок	2,8	3,9	2,3	2,2	-0,5	-1,7
Плата за землю	37,6	55,0	36,6	30,1	-1,0	-24,9
Податок із власників транспортних засобів	1,2	0,8	2,0	2,0	+0,8	+1,2
РАЗОМ:	491,4	283,3	441,1	580,5	-50,3	+297,2

За період з 2015 р. по 2016 р. спостерігається зменшення валового доходу підприємства, що пов'язане з падінням обсягів виробництва й реалізації продукції власного виробництва. В 2016 році зменшення валового доходу здійснене в результаті врахуванні в його структурі сумнівної дебіторської заборгованості.

Найбільшу питому вагу в динаміці нарахованих платежів у бюджет займають податок на прибуток і податок на додану вартість. Зробимо їхній факторний аналіз.

Аналіз розмірів платежів у бюджет, зроблений ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж» за період 2015-2016 роки, а також строків їхнього внесення на відповідність вимогам Закону України «Про оподаткування прибутку підприємства» і Закону України «Про порядок погашення зобов'язань перед бюджетом та державними цільовими фондами» свідчить про правильність розрахунків, заповнення декларацій і дотримання строків сплати. Так за підсумками 2015 р. оподатковуваний прибуток склав - 428,1 тис. грн., сплачено в бюджет - 20,50 тис. грн. За звітний 2015 р. оподатковуваний прибуток склав - 547,7 тис. грн., сплачено податку на прибуток - 345,7 тис. грн.

9. Дебіторська і кредиторська заборгованість

Склад дебіторсько-кредиторської заборгованості підприємства за станом на 01.01.2017 року представлений у таблиці 2.10.

Таблиця 2.10.

Дебіторська й кредиторська заборгованість станом на 01.01. 17 року (у т. гр.)

Найменування показників	Дебіторська			Кредиторська		
	Усього	З неї - просроч	Пит. вага просроч.	Усього	З неї - просроч	Пит. вага просроч.
1. Між підприємствами України - усього, у тому числі:	3512,3	-		2586,3	-	
1.1. за товари, роботи, послуги	3148,8	-		1220,8	-	
1.2. с бюджетом	0,5	-		278,1	-	
1.3. др. поточна заборгован	363,0	-		1087,4	-	
2. Із суб'єктами гос. діяльн. країн - колишніх республік СРСР - усього, у тому числі:	515,9	-		7,0	-	
2.1. Казахстан	1,9	-		-	-	
2.2. Росія	514,0	-		7,0	-	
3. Із суб'єктами гос. діяльн. інших країн – усього	-	-		-	-	
Разом:	4028,2	-		2593,3	-	

Перелік деяких дебіторів і сум дебіторської заборгованості (у тис. грн.) за станом на 01.01.2017 р. представлений у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11.

Дебітори	Сума
ВАТ «Лисстекло»	116,6
ВАТ «Нижеднепровский трубопрокатный завод»	10,8
СГПП «Азот»	135,5
Львовгаздобыча	153,3
ЗАТ «Сватовское масло»	1,4
ГП Вольногорский ГМК	21,0
ВАТ «ДКХЗ»	7,1
Дзержинскуголь	1,6
ГПО «Щебелинкагаздобыча»	66,0
ГПО «Полтавагаздобыча»	2128,3
ВАТ МК «Азовсталь»	36,2
ВАТ «Дніпровський МК»	236,9
ГМК «Криворіжсталь»	93,4
ВАТ «Ясиноватский КХЗ»	7,3
Гнидынецевский ГПЗ ВАТ «Укрнафта»	11,9
ТОВ «Завод цирконових вогнетривів»	31,2
ТОВ «Оргнефтехим»	96,6
ВАТ «Нижекамский НПЗ»	314,3
ТОВ «Оргрегионпроект»	103,1

Перелік деяких кредиторів і сум кредиторської заборгованості (у тис. грн.) за станом на 01.01.2017 р. представлений у таблиці 2.12.

Таблиця 2.12.

Кредитори	Сума
ВАТ «Нижеднепровский трубопрокатный завод»	151,9
ГПУ «Полтавагаздобыча»	750,4
Харьковтрансгаз	8,7
ВАТ «Константиновский склозавод»	3,4
НПП «Нефтехимэкология»	24,9
ВАТ «Лисичанське скло»	58,7
ККХП-2	6,4
ГПО «Щебелинкагаздобыча»	40,5
ЗАТ завод «Химоборудование»	1,7
ВАТ «МПЖС»	10,8
ТОВ «Северодонецкий ОРГХИМ ДО»	38,1
ТОВ «Олтек»	40,2
НИИХИММАШ	12,0
Северодонецкая ТЭЦ	1,6

10. Фінансові результати діяльності підприємства

Аналіз доходів проводиться як по видах товарів, робіт, послуг, так і по видах організації збуту. Процес розрахунку прибутку (збитку) звітного періоду може бути поділений на такі етапи:

1) визначення чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);

2) розрахунок валового прибутку (збитку);

3) визначення фінансового результату - прибутку (збитку) від операційної діяльності;

4) розрахунок прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування;

5) визначення прибутку (збитку) від звичайної діяльності після оподаткування;

6) визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду.

7) До інших операційних доходів відносяться: доходи від реалізації іноземної валюти, інших оборотних активів (окрім фінансових інвестицій); від операційної аренди активів; від операційної курсової різниці по операціях в іноземній валюті, суми штрафів, пені, неустойок і інших санкцій за порушення господарських договорів, які отримані від боржників, або якщо є рішення суду, арбітражного суду про їх стягнення; доходи від списання кредиторської заборгованості, по якій закінчився термін позовної давності; відшкодування раніше списаних активів (надходження боргів, списаних як безнадійні); суми отриманих грантів і субсидій, інші доходи від операційної діяльності.

8) Стаття «Доходи від участі в капіталі» призначена для узагальнення інформації про доходи від інвестицій, здійснених в асоційовані, дочірні або інші підприємства.

9) В статтю «Інші фінансові доходи» входять доходи, які виникають в ході фінансової діяльності ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж», зокрема отримані дивіденди, відсотки.

10) Інші доходи від звичайної діяльності формуються з доходів від реалізації фінансових інвестицій, реалізації необоротних активів, майнових комплексів, неопераційної курсової різниці, безвідплатно отриманих активів.

11) Стаття «Надзвичайні доходи» використовується для відображення доходів, які виникли унаслідок надзвичайних подій (стихійної біди, пожежі, техногенні аварії).

12) На витратних статтях звітності відображаються:

13) по статті «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)-виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг), які були реалізовані в звітному періоді, нерозподілені виробничі витрати і наднормативні загальновиробничі витрати.

14) по статті «Адміністративні витрати» - загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням і обслуговуванням ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж»;

15) по статті «Витрати на збут» - витрати ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж», пов'язані з реалізацією товарно-матеріальних цінностей, витрати на утримання підрозділів, які займаються збутом продукції, на рекламу, доставку продукції споживачам;

16) по статті «Інші операційні витрати» - собівартість реалізованих виробничих запасів, безнадійні борги і збитки від знецінення запасів; збитки від операційної курсової різниці;

17) по статті «Фінансові витрати» - виплата відсотків і інші витрати ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж», пов'язані із залученням позикового капіталу;

18) по статті «Витрати від участі в капіталі» - збитки від інвестицій;

19) по статті «Інші витрати операційної діяльності» - собівартість реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів, майнових комплексів,

збитки від неопераційних курсових різниць, збитки від зниження ціни фінансових інвестицій;

20) по статті «Надзвичайні витрати» - збитки від надзвичайних подій (стихійної біди, пожеж, техногенних аварій).

21) У формуванні прибутку значну роль грають відповідні утримання - податок на додану вартість;

22)- інші вирахування з доходу - знижки..

Формування фінансових результатів ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж» наведено в табл. 2.13.

Таблиця 2.13.

Фінансові результати підприємства, тис. грн

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Звітний рік в % до базисного
1. Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).	23447	9636	41,1
2. Податок на додану вартість.	3908	1606	41,1
3. Акцизний збір.	-	-	-
4. Інші відрахування від доходу.	-	-	-
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).	19540	8030	41,1
6. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).	17279	6815	0,39
7. Валовий прибуток (збиток).	2260	1215	53,76
8. Інші операційні прибутки.	25	197	788,0
9. Інші операційні витрати.	622	416	66,88
10.Адміністративні витрати	599	454	75,79
11.Витрати на збут	592	270	45,61
10. Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток (збиток).	472	272	57,63
11. Дохід від участі в капіталі.	-	-	-
12. Інші фінансові прибутки.	-	-	-
13. Інші прибутки.	65	8	12,31
14. Фінансові витрати.	132	154	116,67
15. Втрати від участі в капіталі.	-	-	-
16. Інші витрати.	-	-	-

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Звітний рік в % до базисного
17. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування: прибуток (збиток).	406	126	31,03
18. Податок на прибуток від звичайної діяльності.	107	92	85,98
19. Фінансові результати від звичайної діяльності: прибуток (збиток).	299	34	11,37
20. Надзвичайні: прибутки, витрати	-	-	-
21. Податки з надзвичайного прибутку.	-	-	-
22. Чистий прибуток (збиток)	299	34	11,37

Основну питому вагу в складі валових доходів підприємства за 2016 рік склав виторг від реалізації основної продукції – 100 %. Її розмір знизився в порівнянні з 2015 роком на 58,9% і склав 9636 тис. грн.. Інші операційні доходи склали в 2016 році 197 тис. грн. Їхній розмір зріс на 172 тис. грн. (темп росту - 688,0%). Наведені дані свідчать, що у підприємства, яке аналізується, не наблюдаються істотні резерви збільшення чистого прибутку. Про це свідчить хоча б той факт, що дохід (виручка) від реалізації продукції підприємства у звітному періоді порівняно з минулим періодом зменшився на 58,9 %, тоді як чистий прибуток підприємства знизився за той самий період лише на 88,63 %. Основною причиною цього є зростання у звітному періоді порівняно з відповідним минулим періодом у 2 рази собівартості реалізованої продукції, а також зростання адміністративних витрат, витрат на збут, зниження інших фінансових доходів.

Фінансовий результат (прибуток) від операційної діяльності зменшився на 200 тис.грн., таке є зменшення спостерігалось і по фінансовому результату від звичайної діяльності, і за чистим прибутком підприємства, - на 265 тис.грн. На прибуток від реалізації продукції мали негативний вплив зменшення обсягів реалізації (у результаті зниження випуску і зменшення залишків нереалізованої продукції) і цін на неї.

Вертикальний аналіз структурних складових прибутку свідчить, що чистий дохід від реалізації становив 8030 тис. грн - у звітному році, а в минулому – 19540 тис. грн.

11. Розгляд теми дипломної роботи

Фінансова стабільність функціонування підприємств визначається їх можливістю своєчасно формувати фінансові ресурси, достатні за розміром для забезпечення приросту активів, необхідних для здійснення динамічного розвитку своєї фінансово-господарської діяльності. Здійснені у процесі цієї діяльності операції генерують рух коштів, який конкретизується у відповідних грошових потоках. Процес виробництва на будь-якому підприємстві здійснюється при певній взаємодії трьох визначальних його чинників: персоналу (робочої сили), засобів праці та предметів праці. Використовуючи наявні засоби виробництва, персонал продукує суспільно корисну продукцію або робить виробничі і побутові послуги. Це означає, що, з одного боку, мають місце витрати живої і уречевленої праці, а з другого, - результати виробництва. Останні залежать від масштабів застосовуваних засобів виробництва, кадрового потенціалу та рівня їх використання.

Ефективність виробництва являє собою комплексне відбиття кінцевих результатів використання засобів виробництва і робочої сили за певний проміжок часу (у зарубіжних країнах з розвинутою ринковою економікою для окреслення результативності господарювання використовують інший термін – продуктивність системи виробництва і обслуговування, під якою розуміють ефективне використання ресурсів (праці, капіталу, землі, матеріалів, енергії, інформації) при виробництві різноманітних товарів та послуг.

Термін "ефект" у перекладі з латинської означає "результат". Отже, категорія "ефективність" може інтерпретуватись як "результативність". Термін ефект має значення результату, наслідку зміни стану певного об'єкта,

зумовленої дією зовнішнього або внутрішнього фактора. Якщо провести математичну аналогію, то ефект - це дельта, приріст деякої змінної або різниця її попереднього і наступного значень. Зрозуміло, що значення цієї дельти може бути як додатним, так і від'ємним або взагалі нульовим. Подібно до цього й ефект може бути як позитивним, коли зміни є корисними, так і негативним, коли зміни деструктивні, або нульовим, коли змін немає. Утім, останній випадок, а саме коли результат нульовий, можна в конкретних умовах вважати або позитивним, або негативним ефектом і окремо не розглядати.

Таким чином, існує як об'єктивна зміна стану певної системи (об'єкта), так і її оцінка. Ця оцінка може мати кількісний і якісний характер. Типовий приклад якісних оцінок ми вже навели, розділивши множину ефектів на позитивні та негативні. Що ж стосується кількісного оцінювання, то воно здійснюється за допомогою різноманітних кількісних показників, які можна поділити на дві великі групи: часткові та загальні.

Отже, фактично визначення ефективності виробництва полягає в оцінці його результатів. Такими результатами можуть бути обсяги виготовленої продукції в натуральному чи вартісному (за оптовими цінами або за собівартістю) виразі або прибуток. Але ж сама по собі величина цих результатів не дає змоги робити висновки про ефективність або неефективність роботи підприємства, оскільки невідомо, якою ціною отримані ці результати. Звідси для отримання об'єктивної оцінки ефективності підприємства необхідно також урахувати оцінку тих витрат, що дали змогу одержати ті чи інші результати.

Процес виробництва здійснюється через поєднання факторів, що його визначають: засобів праці (основні фонди), предметів праці (оборотні фонди), робочої сили (трудові ресурси). Крім того, істотним чином на виробництво впливає фінансовий стан підприємства, а також певні організаційні, управлінські, технологічні та інші переваги, що

відображаються як нематеріальні ресурси. Тож за оцінку витрат логічно взяти оцінку всіх перелічених ресурсів.

Виходячи з цього можна дати таке визначення ефективності: ефективність підприємства являє собою комплексну оцінку кінцевих результатів використання основних і оборотних фондів, трудових і фінансових ресурсів та нематеріальних активів за певний період часу.

Завдання визначення ефективності виникає в різних ситуаціях, і його раціональне вирішення в конкретних умовах передбачає застосування тих або інших підходів чи методик. Можна виділити такі загальні напрямки, за якими визначається ефективність.

1. Оцінювання ефективності виробництва з метою забезпечення оптимальної стратегії управління ним. У межах цього напрямку досліджується насамперед ефективність використання ресурсів підприємства.

2. Оцінювання ефективності підприємства з метою визначення його привабливості як потенційного об'єкта інвестування. Таке оцінювання може здійснюватися самим підприємством, потенційним інвестором або ж для забезпечення об'єктивності - незаінтересованою організацією. При цьому портфельні інвестори, як правило, задовольняються фінансовими показниками ефективності, а стратегічних здебільшого цікавить комплексна її оцінка.

3. Оцінювання ефективності підприємства на макрорівні з боку держави. Типи діяльності підприємства в П(С)БО визначаються в такий спосіб (рис. 1.1). Класифікація ефективності операційної діяльності за характером здійснюваних витрат розрізняє ефективність застосовуваних ресурсів та ефективність витрат (спожитих ресурсів). До ефективності застосовуваних ресурсів відносять: ефективність виробничих фондів, ефективність трудових ресурсів, ефективність нематеріальних активів. До ефективності витрат належать: ефективність капітальних вкладень, ефективність поточних витрат, ефективність сукупних витрат.

Рис. 1.1. Визначення типів діяльності підприємства за характером проведення

Як видно вже з самих назв окремих видів ефективності, що входять до першої та другої груп, поділ на ці групи зумовлений необхідністю дати відповідь на таке запитання: при визначенні ефективності отриманий ефект слід відносити до всієї сукупності ресурсів, застосовуваних на підприємстві, чи тільки до тієї їх частини, що безпосередньо бере участь у створенні цього ефекту. Аналіз аргументів прибічників того чи іншого варіанта відповіді на це запитання свідчить, що єдиної думки тут немає. А в конкретній ситуації у разі необхідності оцінювання ефективності діяльності підприємства слід застосовувати той варіант, котрий є більш адекватним економічному завданню, що вирішується. Тому право на існування мають показники ефективності обох зазначених груп.

У методах визначення показників ефективності науковці пішли різними шляхами. Представники одного з них вважають за доцільне нехтувати необхідністю отримання єдиної оцінки і будувати систему показників ефективності. А остаточний висновок, на їхню думку, має зробити експерт, який аналізує цю систему показників, урахує певні неформальні обставини, власний досвід, можливо, інтуїтивні міркування, прогнози і на базі всього цього зробить висновок. Інші вчені пропонують відразу обмежити множину факторів впливу і визначати комплексний показник ефективності. Є, звичайно, і певні компромісні підходи. Так, наприклад, відомі методики, в яких спочатку визначається система показників, а потім до неї застосовуються певні правила згортання для отримання інтегральної оцінки. Серед прибічників єдиного показника є такі, котрі будують настільки складний комплексний показник, що він за широтою охоплення вхідних параметрів фактично не поступається системам показників. Крім того, розроблені й ситуаційні алгоритми, які дають змогу обирати той чи інший комплексний показник на базі попереднього аналізу певних характеристик підприємства. Загальні принципи раціонального вибору системи показників ефективності є наступними:

- відображати витрати всіх видів ресурсів, що споживаються на підприємстві;
- створювати передумови для виявлення резервів підвищення ефективності виробництва;
- стимулювати використання всіх резервів, наявних на підприємстві;
- забезпечувати інформацією стосовно ефективності виробництва всі ланки управлінської ієрархії;
- виконувати критеріальну функцію. Тобто для кожного з показників мають бути визначені правила інтерпретації їх значень.

У системі показників ефективності виробництва можна виділити такі групи показників:

- ефективності використання основних фондів;
- ефективності використання праці (трудових ресурсів);
- ефективності використання оборотних фондів;
- інтегральні показники ефективності діяльності підприємства.

Рентабельність – один із головних інтегральних вартісних показників ефективності виробництва, який характеризує рівень віддачі активів і ступінь використання капіталу у процесі виробництва.

Показники рентабельності розраховуються на основі Балансу ф.1 та Звіту про фінансові результати підприємства ф.2. В основу розрахунку показників рентабельності можуть бути покладені різні величини прибутку підприємства: валовий (маржинальний) прибуток, операційний прибуток, прибуток до виплати процентів і податку на прибуток (ЕВІТ), прибуток до виплати податку на прибуток (ЕВТ), чистий прибуток. Найчастіше для розрахунку коефіцієнтів рентабельності використовується чистий прибуток або прибуток до виплати процентів і податку на прибуток.

Аналіз рентабельності підприємства дозволяє визначити ефективність вкладення коштів у підприємство та раціональність їхнього використання.

Рівень економічної ефективності виробництва залежить від чисельних чинників, що її визначають. У зв'язку з цим для практичного розв'язання

завдань управління ефективністю важливого значення набуває класифікація чинників її зростання. Усі чинники доцільно класифікувати за обмеженою кількістю групувальних ознак, що сприяє визначення головних напрямків і шляхів підвищення ефективності виробництва (продуктивності діяльності підприємства).

Класифікація великої різноманітності чинників зростання ефективності (продуктивності) може здійснюватись за трьома ознаками: 1) видами витрат і ресурсів (джерелами підвищення); 2) напрямками розвитку і удосконалення виробництва; 3) місцем реалізації у системі управління виробництвом.

Групування чинників за першою ознакою уможливорює досить чітко визначення джерел підвищення ефективності: зростанням продуктивності праці (економія витрат живої праці), зниження фондомісткості (капіталомісткості) і матеріаломісткості продукції, поліпшення використання природних ресурсів. Активне використання перелічених джерел підвищення ефективності виробництва передбачає здійснення комплексу заходів, які за своїм змістом характеризують основні напрямки розвитку і удосконалення виробництва (друга ознака групування чинників). Визначальними напрямками є перш за все прискорення темпів науково-технічного і організаційного прогресу (створення нових і удосконалення існуючих технологій, конструкційних матеріалів, засобів праці і кінцевої продукції; механізація і автоматизація виробничих процесів; запровадження прогресивних методів і форм організації виробництва і праці; регулювання ринкового механізму господарювання).

Практично більш важливою слід вважати класифікацію чинників ефективності за місцем реалізації у системі управління виробництвом (третя ознака групування чинників), особливо виокремлення з них двох категорій чинників: – внутрішніх (внутривиробничих) і зовнішніх (народногосподарських), а також поділ сукупності внутрішніх чинників на так звані “тверді чинники” і “м’які чинники” (Класифікація внутрішніх чинників на “тверді” і “м’які” природно є досить умовною і незвичною, але

широко відомою і використовуваною на підприємствах зарубіжних країн. Назви “тверді” і “м’які” чинники запозичені з англійської комп’ютерної технології відповідно до якої сам комп’ютер називається “твердим товаром”, а програмне забезпечення – “м’яким товаром”. При цьому “твердими чинниками” позначають такі з них, що можна виміряти і які мають фізичні параметри, а “м’якими” – ті, які не можна відчуті фізично, проте мають неабияке значення для економічного управління виробництвом (наприклад, інформація, знання і кваліфікація кадрів, методи і системи організації різних процесів тощо).

Можливі напрямки реалізації внутрішніх і зовнішніх чинників підвищення ефективності виробництва (діяльності підприємства) неоднакові за ступенем дії (впливу), використання і контролю. Тому для практики господарювання, керівників і відповідних спеціалістів (менеджерів) підприємств важливим є детальне знання масштабів дії, форм контролю і використання найбільш істотних внутрішніх і зовнішніх чинників на різних рівнях управління виробництвом.

Підприємство може і повинно постійно контролювати процес використання внутрішніх чинників шляхом розробки і послідовного здійснення власної програми підвищення ефективності виробництва, а також врахувати вплив на неї зовнішніх чинників – економічної соціальної політики держави, діяльності національних інституційних організацій розвитку інфраструктури і структурних змін у суспільстві (табл.2.14.):

а) Технологія. Технологічні нововведення, особливо сучасні форми автоматизації і інформаційні технології справляють чи не найбільш істотний вплив на рівень і динаміку ефективності виробництва. За принципом ланцюгової реакції вони викликають суттєві зміни в технічному рівні і продуктивності технологічного устаткування, методах і формах організації трудових процесів, підготовці і кваліфікації кадрів тощо.

б) Устаткування. Цьому чинникові належить одне з провідних місць у програмі підвищення ефективності виробництва. Зростанню продуктивності

діючого устаткування сприяють належна організація ремонтно-технічного обслуговування, оптимальні строки експлуатації, забезпечення необхідної пропорційності в пропускній спроможності технологічно зв'язаних його груп (одиниць), чітке планування завантаження у часі, підвищення змінності роботи, скорочення внутрішньо змінних витрат робочого часу тощо.

Таблиця 2.14.

Інтегрована модель чинників ефективності виробництва (продуктивності діяльності підприємства як виробничо-економічної системи).

Класифікаційні ознаки чинників ефективності виробництва			
Види витрат і ресурсів (джерела підвищення ефективності)	Основні напрямки розвитку і удосконалення виробництва	Місце реалізації чинників у системі управління виробництвом	
		внутрішні	Зовнішні
Продуктивність праці Фондомісткість продукції Матеріаломісткість продукції Природні ресурси	НТП Структура виробництва Організаційні системи управління Форми і методи організації виробництва Якість продукції Планування і мотивація виробництва	“Тверді Технологія Устаткування Матеріали і енергія Вироби “М’які” Працівники Організація і системи Методи роботи Стиль управління	Державна економічна і соціальна політика Інституційні механізми Інфраструктура Структурні зміни

в) Матеріали і енергія. Проблема економії і зменшення споживання сировини, матеріалів, енергії повинна бути під постійним контролем відповідних спеціалістів підприємств з матеріаломістким і енергомістким виробництвом. Нагальне завдання ресурсозбереження на таких підприємствах може позитивно розв’язуватись шляхом запровадження маловідходної та безвідходної технології, збільшення виходу корисної продукції чи енергії з одиниці використовуваного матеріалу, використання дешевих і низькосортних видів сировини, підвищення якості матеріалів за допомогою первинної обробки, заміна імпорتنих сировини і матеріалів матеріальними ресурсами вітчизняного виробництва, раціоналізація

управління виробничими запасами і розвитку ефективних джерел постачання.

г) Вироби. Самі продукти (вироби), їх якість та дизайн також є важливими чинниками ефективності. Остання, тобто дизайн, повинна корелювати з так званою корисною вартістю, тобто тією сумою, яку покупець готовий заплатити за виріб відповідної якості. Передові підприємства постійно контролюють втілення своєї технічної переваги у конкретних výroбах, що користуються великим попитом на ринку. Проте для досягнення високої продуктивності підприємства просто корисності товару недостатньо. Пропоновані підприємством для продажу вироби повинні появитись на ринку у потрібному місці, у потрібний час і за розсудливою ціною. У зв'язку з цим підприємство мусить слідкувати за тим, щоб не виникало бодай найменших організаційних і економічних бар'єрів між виробництвом і окремими стадіями маркетингу.

д) Працівники. Основним джерелом і визначальним чинником зростання ефективності виробництва (діяльності підприємства) є працівники – керівники, підприємці, спеціалісти, робітники. Продуктивність їх праці багато в чому визначається методами, технікою, особистим умінням, знаннями, відношенням до праці та здібністю виконувати ту або іншу роботу. Ділові якості працівників найбільш повно можуть проявлятися в умовах функціонування на підприємстві потужного і гнучкого мотиваційного механізму. Продуктивність праці буде зростати тоді, коли керівництво підприємства матеріально і морально заохочує до використання творчих здібностей усіх категорій працівників, проявляє інтерес до їх особистих проблем життєдіяльності, сприяє створенню і підтриманню благоприємного соціального мікроклімату, у межах своїх повноважень і можливостей підприємства здійснює соціальний захист людей, гарантує їх зайнятість тощо.

е) Організація і системи. Єдність трудового колективу, раціональність у делегуванні відповідальності і нормах керованості відносяться до

принципів доброї організації справ на підприємстві, що забезпечують необхідну спеціалізацію і координацію виробничих і управлінських процесів і, отже, вищий рівень ефективності (продуктивності) діяльності. Однією з причин недостатньої продуктивності підприємства як складної виробничо-економічної системи є занадто жорстка її організаційна структура, надмірне відокремлення підрозділів за професійними групами або функціями. Тому система повинна бути динамічною і гнучкою, періодично реорганізованою у відповідності з новими завданнями, що постають перед підприємством при зміні ситуації.

ж) Методи роботи. Більш досконалі методи роботи в умовах переважання трудомістких процесів стають достатньо перспективними для зростання продуктивності. Наукова організація роботи у всіх підрозділах підприємства мусить зробити ручну працю більш продуктивною за рахунок удосконалення способів виконання трудових операцій, застосовуваних механізмів та інструментів, організації робочих місць.

з) Стиль управління. Значний (за деякими оцінками – переважний) внесок у зростання ефективності (продуктивності) виробництва може забезпечувати сучасна добре організована система управління, під контролем якої знаходяться ресурси і результати діяльності підприємства. Складовою частиною такої системи є стиль управління – типовий “м’який” чинник підвищення ефективності діяльності підприємства.

Максимально можливого впливу внутрішніх (“твердих” і “м’яких”) чинників на рівень ефективності виробництва можна досягти лише при забезпеченні необхідної комплексності їх використання, взаємодії у часі і просторі.

Визначення понять «стійкості системи» та «фінансової стійкості» як у вітчизняній, так і в іноземній наукових школах має різні трактування. Досить часто англійський термін «financial stability» перекладається як фінансова стійкість, тому ці поняття часто ототожнюються, але, на нашу думку, не є ідентичними.

Стабільність і стійкість, як характеристики якості діяльності підприємства, - досить близькі поняття. Але на відміну від стійкості, яка передбачає здатність системи протистояти силі, детермінація поняття стабільності передбачає акцентування уваги на здатності до постійного відтворення. При цьому стійкими підприємства стають завдяки своїй стабільності. Одночасно стабільність являє собою постійну якісну характеристику, а стійкість - це те, що здобувається, змінюється в процесі функціонування.

Ознакою стійкості є стабільність, яка демонструє здатність перебувати в привілейованому, відносно менш уразливому становищі під час криз та здатність їх переборювати.

Отже, фінансова стабільність є більш широким поняттям і має на увазі, що система функціонує у стані рівноваги. У той же час під фінансовою стійкістю розуміють властивість системи повертатися до стану рівноваги після припинення впливу факторів, що вивели її з цього стану. Фінансова стабільність передбачає рівновагу фінансової системи, фінансова стійкість - лише прагнення до рівноваги, а рівновага можлива тільки за відсутності негативних впливів.

За результатами дослідження встановлено:

1. Фінансова стабільність підприємства - це спроможність підприємства досягати стану фінансової рівноваги при збереженні достатнього ступеня фінансової стійкості та зберігати цей стан у довгостроковій перспективі при ефективному управлінні фінансами. Головною метою управління фінансовою стабільністю підприємства є забезпечення фінансової безпеки та стабільності функціонування і розвитку підприємства у довгостроковій перспективі в межах допустимого рівня ризику. На фінансову стабільність підприємства впливає ціла низка чинників. З метою управління окремими з них, посилення чи послаблення їх впливу на фінансову стабільність підприємства їх об'єднують в групи залежно від рівня виникнення та ступеня значущості. Треба зауважити, що існуюча методика оцінки фінансової стабільності підприємства є недосконалою, необхідно

розробити методику яка б не потребувала складних розрахунків, значної кількості інформації та давала змогу прослідкувати причини зміни фінансової стабільності підприємства. На підприємстві відсутня фінансова стабільність, в динаміці показники фінансової стійкості і ліквідності коливаються, що порушує стабільність фінансового стану підприємства. Процес забезпечення фінансової стабільності підприємства розглядають як процес запобігання збитків від негативних дій по різних аспектах фінансово-господарської діяльності, шляхом оцінки реальних і потенційних внутрішніх і зовнішніх небезпек і загроз. При управлінні стабільністю найбільш доцільним напрямом вирішення проблеми з'ясування загроз є сканування зовнішнього та внутрішнього середовища.

ВИСНОВКИ

Під час проходження переддипломної практики в ДП «ССУ №19 ПАТ «Промхіммонтаж» я ознайомила з підприємством.

Було здійснено оцінку економічного стану підприємства на основі показників його фінансово-господарської діяльності за 2015-2016 роки. Вивчено особливості фінансових стосунків, пов'язаних з формуванням майна підприємства і використанням отриманого від нього доходу.

При вивченні складу і функцій фінансової служби, розподілу обов'язків її працівників по ділянках роботи було визначено, що на підприємстві в достатній мірі організована фінансова робота.

Вивчено зміст фінансового плану підприємства, методика його розрахунку.

Розглянута діюча на підприємстві з 1 січня поточного року система податкових і неподаткових платежів до бюджету.

Під час аналізу фінансових результатів діяльності підприємства, виявлено резерви і шляхи його поліпшення. Фінансовий результат (прибуток) від операційної діяльності зменшився на 200 тис.грн., таке є зменшення спостерігалось і по фінансовому результату від звичайної діяльності, і за чистим прибутком підприємства, - на 265 тис.грн. На прибуток від реалізації продукції мали негативний вплив зменшення обсягів реалізації (у результаті зниження випуску і зменшення залишків нереалізованої продукції) і цін на неї.

ДОДАТКИ